

Zakres problemów wynikających z obserwacji praktyk i własnych doświadczeń omawianych podczas realizacji przedmiotów pedagogicznych i psychologicznych, grupowych i indywidualnych

Edukacja przez zdarzenia krytyczne (studia II st.)

Studenci rozwiązują przypadki i sytuacje trudne, które zaobserwowali (byli świadkami) podczas praktyk hospitacyjnych w szkołach. Analizowane zdarzenia odnoszą się do sytuacji dydaktycznych, wychowawczych czy opiekuńczych, których pojawienie się na lekcji uniemożliwiło jej prawidłowy przebieg (np. sytuacja nie była rozwiązana przez nauczyciela lub rozwiązana nieadekwatnie do sytuacji i osób w niej uczestniczących). Analizie poddawane są sytuacje zgodnie z odtworzonym zapisem i schedułą obserwacyjną. Analizowane są krok po kroku (z wykorzystaniem „Stop klatki” wprowadzającej sekwencyjne rozwiązania przed eskalacją i końcowymi efektami zdarzenia) i omawiane z perspektywy diagnozowania postaw, komunikatów podmiotów sytuacji oraz odczytywania ich emocji, postaw, czy oczekiwań.

Najczęściej zgłaszane sytuacje z lekcji:

- uczeń nie wykonuje poleceń nauczyciela
- brak motywacji ucznia do pracy na lekcji
- korzystanie z telefonów na lekcji
- uczeń zaczepia słownie ucznia i prowokuje do zachowań agresywnych
- uczeń agresywnie odzywa się do nauczyciela

Studium przypadku (studia II st.)

Studenci opisują przypadek ucznia, którego zachowanie/funkcjonowanie szczególnie zaintrygowało/zaniepokoiło podczas zajęć które prowadzą lub obserwują. Poza opisem (próba diagnozy) przypadku z wykorzystaniem metod i technik umożliwiających zbieranie danych od różnych podmiotów (w tym rodziców uczniów) i skonstruowaniem przypadku, przygotowują i opisują szczegółowy plan działań wspierających.

Przy omawianiu przypadków, analizowane są również działania podejmowane przez szkołę w odniesieniu do ucznia (lub ich brak), a także adekwatność działań do zdiagnozowanego przypadku. Analizowany jest system działań i wsparcia opracowany dla konkretnego przypadku przez studenta. Studenci dokonują modyfikacji działań, jeśli tego wymaga opisywany przypadek.

Omawiane przypadki:

- uczeń z ADHD
- uczeń ze spektrum autyzmu
- uczeń z trudnościami adaptacyjnymi
- uczeń z depresją
- uczeń przejawiający zachowania ryzykowne
- uczeń wybitnie zdolny

Współpraca z nauczycielami ze szkół (absolwentami AMUZ)

Studenci, którzy ukończyli studia, pozostają nadal w kontakcie z osobą prowadzącą zajęcia pedagogiczne na AMKP (dr hab. Joanna Łukasik, prof. URK). Konsultują sytuacje trudne oraz przypadki, które wymagają wielokontekstowej analizy i działań interwencyjnych. Problemy najczęściej dotyczą:

- sytuacji rodzinnej (1. podejrzenie o przemoc fizyczną i werbalną w domu względem ucznia; 2. nadopiekuńczość potraumatyczna matki dziecka: a) izolacja dziecka od koleżanek z klasy, b) przedłużająca się absencja dziecka w szkole, c) stała obecność rodzica w szkole podczas zajęć dziecka; 3. Rozwód rodziców i nastawianie dziecka przeciwko jednemu z rodziców)

- sytuacji wychowawczej (1. nauczyciel dręczący ucznia, publicznie umniejszający jego wartość; 2. wykluczanie ucznia przez nauczycieli; 3. wykluczanie ucznia przez rówieśników; 4. Przemoc rówieśnicza 5. Agresja rówieśnicza)
- sytuacji współpracy (1. Współpraca z trudnym rodzicem; 2. Współpraca z nauczycielami z grona pedagogicznego, destrukcyjne zachowania nauczycieli względem siebie)

Tutoring (psycholog – dr Krzysztof Piotrowski)

Problemy związane z realnymi, konkretnymi sytuacjami z którymi spotykali się studenci AMKP w ostatnich 4 latach podczas odbywania praktyk i swojej pracy zawodowej (wybór).

Rozwiązywane w czasie zajęć **Trening rozwojowy II**:

- Problem w zespole chóralnym osoba zajmująca się sprawami organizacyjnymi podchodziła zbyt nachalnie do motywowania grupy, przez co zespół źle czuł się w swoim otoczeniu
- Co zrobić, żeby czas pracy nie wchodził mi na czas prywatny?
- Brak wiary w powodzenie rozwiązań, w których powód upatrywany jest w „trudnych charakterach” uczniów (kl.4-7)
- Uczeń notorycznie jest nieprzygotowany na zajęcia
- Uczeń stracił zapał do nauki muzyki i do ćwiczenia na instrumencie
- Schola: brak zainteresowania, zabawa czym innym
- Brak pomysłu na pracę
- Porównywanie się z innymi - chór dzieci/seniorów
- Relacja z osobami śpiewającymi w chórze - granice w relacjach profesjonalnych i koleżeńskich (Co zrobić, żeby relacje koleżeńskie nie wpływały na skuteczność pracy?)
- Perfekcjonizm
- Trudności z utrzymaniem koncentracji; Klasa 3: od 9 do 11 lat (szkoła popołudniowa - dzieci w różnym wieku)
- Trudności ucznia z koncentracją uwagi
- Dzieci, które nie chcą ćwiczyć z innym (konkretnym) dzieckiem
- Praca z uczennicą trudną. Nie wykonuje poleceń, reaguje bardzo emocjonalnie na krytykę
- Młoda członkini orkiestry dętej jest oporna w realizacji uwag
- Chcę mieszkać i pracować w innym mieście niż inne osoby z mojej rodziny. Jak znaleźć rozwiązanie w pełni korzystne lub kompromisowe dla całej rodziny?
- Rodzeństwo przeszkadza sobie i innym w zajęciach
- Moje spóźnianie się na zajęcia
- Brak chęci uczestniczenia 5-latki w zajęciach podczas zajęć rytmiki
- Praca z głośną i przeszkadzającą grupą
- Co zrobić, by wykorzystać umiejętności sceniczne w pracy?
- Lekcja fortepianu. Dziecko nadpobudliwe, które nie jest w stanie wysiedzieć 5 minut w miejscu.
- Problem z organizacją czasu
- Jak uzyskać uwagę od chóru lub uczniów kiedy rozmawiają, podczas kiedy ja mówię jako nauczyciel lub dyrygent
- Agresywny uczeń, bije inne dzieci, ale uczestniczy czynnie z zajęciach
- Tęsknota przedszkolaka za rodzicami podczas zajęć baletu
- Szkodliwość wczesnej organizacji egzaminu z dyrygowania dla niewprawionego głosu.
- Moja osobista trudność: jestem nauczycielem przedmiotu (decyzja dyrekcji szkoły) pomimo braku kompetencji adekwatnych do tego stanowiska.
- W pracy jedna osoba rozpoczyna konflikty z resztą pracowników
- Niektórych pracowników omijają konsekwencje złego zachowania
- Wziąłem na siebie zbyt dużą ilość działań
- Dziecko rozprasza grupę (szkoła muzyczna)

- Organizacja i planowanie zajęć edukacyjnych z dziećmi w przedszkolu

Kategorie problemów:

A. Kompetencje interpersonalne i komunikacyjne: problemy wymagające umiejętności komunikacji, rozwiązywania konfliktów, stawiania granic, pracy zespołowej.

Przykładowe problemy:

- Nachalne motywowanie w zespole chóralnym
- Trudności w komunikacji z szefem
- Konflikty w pracy i w klasie
- Podważanie kompetencji przez menadżera
- Granice w relacjach koleżeńskich
- Komunikacja z trudnymi pracownikami
- Przekazanie rodzicowi opinii o dziecku
- Jak komunikować granice i egzekwować terminy?

B. Kompetencje wychowawcze i pedagogiczne: problemy związane z pracą z dziećmi i młodzieżą, wymagające wiedzy psychologicznej, pedagogicznej i wychowawczej.

Przykładowe problemy:

- Dziecko odmawia współpracy
- Nadmierne przytulanie się dzieci
- Agresja, rozkojarzenie, brak motywacji
- Trudne zachowania w klasie
- Tęsknota przedszkolaka za rodzicami
- Ignorowanie zasad przez uzdolnione dziecko
- Trudności z koncentracją
- Praca z dzieckiem z trudnościami w nauce

C. Kompetencje organizacyjne i zarządzania sobą: problemy związane z planowaniem, zarządzaniem czasem, przeciążeniem obowiązkami.

Przykładowe problemy:

- Zostawianie obowiązków na ostatnią chwilę
- Brak organizacji czasu
- Zbyt duża ilość godzin pracy
- Oddzielenie pracy od życia prywatnego
- Natłok myśli, brak odpoczynku
- Przeładowanie zobowiązaniami
- Brak pomysłu na pracę

D. Kompetencje dydaktyczne i metodyczne: problemy związane z prowadzeniem zajęć, motywowaniem uczniów, doбором metod.

Przykładowe problemy:

- Presja wymyślania najlepszych metod
- Trudności z utrzymaniem uwagi chóru
- Kreatywne chwalenie ucznia
- Praca z dzieckiem nadpobudliwym
- Uczeń nieprzygotowany, gubi nuty
- Brak motywacji do nauki

E. Kompetencje osobiste i autorefleksja: problemy związane z własnym rozwojem, emocjami, poczuciem kompetencji i tożsamością zawodową.

Przykładowe problemy:

- Niska samoocena
- Perfekcjonizm
- Obawa przed nowymi miejscami
- Onieśmienie przed dziećmi
- Poczucie marnowania czasu na studiach
- Brak kompetencji do nauczanego przedmiotu

F. Kompetencje społeczne i systemowe: problemy wynikające z funkcjonowania w instytucjach, zespołach, strukturach.

Przykładowe problemy:

- Brak wpływu na repertuar chóru
- Problemy z organizacją egzaminów
- Nierówne traktowanie pracowników
- Trudności z załatwianiem spraw przez uczelnię
- Praca w nieodpowiednich warunkach
- Chęć zmiany miejsca zamieszkania vs. rodzina

Opracowanie zgłoszonych problemów według częstości występowania w poszczególnych kategoriach tematycznych:

- Wychowawcze i pedagogiczne: 44
- Dydaktyczne i metodyczne: 26
- Organizacyjne i zarządzania sobą: 13
- Interpersonalne i komunikacyjne: 9
- Społeczne i systemowe: 7
- Osobiste i refleksyjne: 6

Wnioski:

Najczęściej zgłaszane problemy dotyczą pracy z dziećmi i młodzieżą – ich zachowań, emocji, motywacji oraz trudności wychowawczych.

Dydaktyka i metodyka również stanowią istotny obszar wyzwań, co wskazuje na potrzebę rozwijania kompetencji w zakresie prowadzenia zajęć.

Problemy organizacyjne i związane z zarządzaniem sobą są również znaczące, co może wskazywać na trudności w planowaniu.

Mniej liczne, ale nadal istotne są problemy interpersonalne, systemowe oraz osobiste, które mogą wpływać na ogólne funkcjonowanie zawodowe i emocjonalne studentów.